Seat No.	

M.Phil / Ph.D. Entrance Examination, July - 2022
EDUCATION

Day and Date : Friday, 15 - 07 - 2022 **Total Marks : 100**
Time : 11.00 a.m. to 01.00 p.m.

Instructions :
1) **All questions are compulsory.**
2) **Each question carries 2 marks.**
3) **Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.**
4) **Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.**
5) **Follow the instructions given on OMR Sheet.**
6) **Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.**
7) **Only non-programmable calculators are allowed.**

1) When researcher uses case study method as well as survey method for research then this will be ________ approach of research.

A) Multi method B) Mix method
C) Qualitative D) Quantitative

जेव्हा संशोधक जीवन वृतान्त पद्धती तसेच सर्वेक्षण पद्धती वापरतो तेव्हा संशोधनाचा .... दृष्टिकोण असतो.

अ) बहु पद्धती ब) मिश्र पद्धती
क) गुणात्मक ड) संख्यात्मक

2) The ________ is concerned with the level of internal consistency of measure or its stability over the time.

A) Content validity B) Reliability
C) Usability D) Applicability

मापनामध्ये अंतर्गत सातत्य व प्रत्येक वेळी स्थिरता असेल तर ते .... शी संबंधित असते.

अ) आशय सप्रमाणता ब) विश्वसनीयता
क) उपयोगिता ड) लागू पडणे

P.T.O.

3) The ______ test is designed to measure knowledge, understanding or skills in specific subject.

A) Creativity B) Attitude

C) Personality D) Achievement

एखाद्या विषयातील ज्ञान, आकलन किंवा कौशल्ये यांचे मापन करण्यासाठी .... कसोटी वापरली जाते.

अ) सृजनशील **ब) अभिवृत्ती**

क) व्यक्तिमत्व **ड) प्राविण्य**

4) The _______ are primary sources in Historical research.

A) Relics and remains B) Newspaper

C) Journals D) References

एतिहासिक संशोधनामध्ये .... हे प्राथमिक स्रोत वापरले जातात.

अ) अवशेष **ब) वर्तमानपत्रे**

क) नियतकालिके **ड) संदर्भ**

5) Which of the following is not a component of the Research proposal?

A) Review of related research

B) Analysis and interpretation of data

C) References

D) Conclusions of the study

खालीलपैकी कोणता घटक संशोधन आराखड्यामध्ये येत नाही?

अ) संशोधनशी निगडीत आढावा

ब) माहितीचे विश्लेषण आणि अर्थ निर्वाचन

क) संदर्भ

ड) संशोधनाचे निष्कर्ष

6) When subjects of various age levels are studied at the same point in given time this will be ______ research method.

A) Longitudinal   B) Field

C) Follow-up   D) Cross-sectional

एकाच वेळेला सर्व वयोगटातील व्यक्तींचा अभ्यास केला जातो तेव्हा त्याला .... म्हणतात.

अ) रेखांवशात्मक   ब) क्षेत्र

क) पाठपुरावा   ड) तिर्यकछेदक

7) Narrative research is a type _______ of design.

A) Qualitative   B) Quantitative

C) Historical   D) Descriptive

कथनात्मकसंशोधन .... अभिकल्पाचा प्रकार आहे.

अ) गुणात्मक   ब) संख्यात्मक

क) ऐतिहासिक   ड) वर्णनात्मक

8) The working population is _______.

A) Target   B) Sample frame

C) Sample size   D) Sampling list

कृतियुक्त जनसंख्या .... असते.

अ) लक्ष्य नमूना   ब) नमूना चौकट

क) नमूना आकार   ड) नमूना यादी

9) An alternative hypothesis is a statement opposite to _______ hypothesis.

A) Statistical   B) Directional

C) Null   D) Research

पर्यायी परिकल्पनेचे विधान .... परिकल्पनेच्या विरुद्ध असते.

अ) सांखिकिय   ब) दिशात्मक

क) शून्य   ड) संशोधन

10) Action research does not involve ________.

A) Data collection B) Sampling

C) Generalization of results D) Writing report

कृती संशोधनामध्ये .... चा समावेश नसतो.

अ) माहितीचे संकलन ब) नमूना निवड

क) निष्कर्ष सामान्यनीकारण ड) अहवाललेखन

11) One tailed hypothesis testing means ________ hypothesis testing.

A) Null B) Non-directional

C) Statistical D) Directional

एकपृछ्य परिकल्पना मापन म्हणजे .... परिकल्पना मापन होय.

अ) शून्य ब) आदिशादर्शक

क) सांखिकिय ड) दिशादर्शक

12) Which of the following is Non-probability sampling?

A) Snowball B) Cluster

C) Random D) Stratified

खालील पैकी कोणती असंभव्यता नमूना निवडपद्धती आहे?

अ) स्नोबॉल ब) गुछय

क) यादृकचिक ड) पद्धतशीर

13) Remedy for minimizing Type I Error in hypothesis testing is _______.

A) Increase the sample

B) Decrease the sample

C) Increase the level of significance

D) Decrease the level of significance

परिकल्पना मापनातील टाइप I त्रुटी कमी करण्यासाठी .... उपचार केला जातो.

अ) नमून्यात वाढ करणे ब) नमूना कमी करणे

क) सार्थक स्तर वाढवणे ड) सार्थक स्तर कमी करणे

14) Rejection of the null hypothesis is conclusive proof that the alternative hypothesis is _________.

A) True
B) False
C) Neither true or false
D) None of the above

शून्य परिकल्पना नाकारणे हे पर्यायी परिकल्पना निर्णायक पुरावा आहे हे .... आहे.

अ) सत्य
ब) खोटे
क) सत्य किंवा खोटे नाही
ड) वरीलपैकी नाही

15) A statement whose validity is tested on the basis of a sample is called ____.

A) Null hypothesis
B) Statistical hypothesis
C) Simple hypothesis
D) Composite hypothesis

ज्या विधानाची वैधता नमुन्याच्या आधारे तपासली जाते त्याला .... म्हणतात.

अ) शून्य परिकल्पना
ब) सांख्यिकीय परिकल्पना
क) साधी परिकल्पना
ड) संयुक्त परिकल्पना

16) An Error caused by rejecting the null hypothesis when it is true is ______.

A) Type I error
B) Type II error
C) Type III error
D) Type IV error

शून्य परिकल्पना सत्य असून देखिल स्वीकारली जाते त्याला .... त्रुटी म्हणतात.

अ) त्रुटी I
ब) त्रुटी II
क) त्रुटी III
ड) त्रुटी IV

17) In Spearman correlation ________ are given to values of variables.

A) ranks
B) numbers
C) words
D) pictures

स्पीअरमन सहसंबद्ध या मध्ये चलांच्या किमतीना .... दिले जाते.

अ) रँक
ब) आकडे
क) शब्द
ड) चित्र

18) In Normal probability curve the value of _______ are same.

A) Mean, Median and Mode B) Mean and Median

C) Median and Mode D) Mean and Mode

प्रसामान्य संभव वक्रामध्ये .... यांच्या किमती सारख्याच असतात.

अ) मध्यमान, मध्यगा आणि बहुलक ब) मध्यमान आणि मध्यगा

क) मध्यगा आणि बहुलक ड) मध्यमान आणि बहुलक

19) There are ______ dependent variables in a two-way ANNOVA.

A) 1 B) 2

C) 3 D) 4

द्विमार्गी अनोव्हामध्ये .... चले अवलंबून असतात.

अ) 1 ब) 2

क) 3 ड) 4

20) The ________ test is calculated by taking the difference between two sets of scores and ranking them from highest to lowest.

A) Wilcoxon B) Kruskal Wallis

C) Spearman's Rho D) Independent t-test

.... चाचणीची गणना दोन स्कोअरमधील फरक घेऊन आणि त्यास सर्वोच्चपासून खालच्या क्रमांकावरुन गणना केली जाते.

अ) विल्कोक्सन ब) कृसकलवॉलिस

क) स्पिअरमनसऱ्हो ड) स्वतंत्र टी–चाचणी

21) The formula for Standard Deviation of a population is _________.

A) $\sqrt{\frac{\varepsilon x^2}{N}}$ B) $\sqrt{\frac{\varepsilon x}{N}}$

C) $\sqrt{\frac{x}{N}}$ D) $\sqrt{\frac{\varepsilon x^2}{N1}}$

प्रमाणविचलनाचे सूत्र हे .... आहे.

अ) $\sqrt{\frac{\varepsilon x^2}{N}}$ ब) $\sqrt{\frac{\varepsilon x}{N}}$

क) $\sqrt{\frac{x}{N}}$ ड) $\sqrt{\frac{\varepsilon x^2}{N1}}$

22) Which of the following is Non-parametric test?

A) Linear correlation
B) Z test
C) t test
D) Runs test

खालीलपैकी कोणती आपरिमितीय चाचणी आहे?

अ) रेषीय सहसंबंध
ब) Z चाचणी
क) t चाचणी
ड) रन्सचाचणी

23) In a study, subjects are randomly assigned to one of three groups: Control, Experimental 'A', or Experimental 'B'. After treatment, the-mean scores for the three groups are compared. The appropriate statistical test for comparing these means is _______.

A) The Analysis of Variance
B) The correlation coefficient
C) Chi square
D) The 'T'- Test

एका अभ्यासात, यादृच्छिक पद्धतीने तीन गटात घटकांची निवड केली हे. नियंत्रीत, प्रायोगिक 'ए' किवा प्रायोगिक 'बी' उपचारानंतर, तीन गटातील सरासरी गुणांची तुलना केली जाते. या प्रकारे तुलना करण्यासाठी योग्य सांख्यिकीय चाचणी म्हणजे ....

अ) प्रसरणविश्लेषण
ब) सहसंबंधसह गुणांक
क) कायस्क्वेअर
ड) 'टी' – चाचणी

24) Degree of Freedom (df) is preferably used in _____ sample.

A) Small
B) Big
C) Comparative
D) Mixed

स्वाधीनता मात्रा प्राधान्याने .... न्या नमुन्याशी बाबतीत असते.

अ) लहान
ब) मोठे
क) तुलनात्मक
ड) सयुंक्त

25) The ________ is not a term used in conducting qualitative research.

A) Theme
B) Axial Coding
C) Standard deviation
D) Reductionism

.... ही संज्ञा गुणात्मक संशोधन करण्यासाठी वापरला जात नाही.

अ) थीम
ब) ऑक्सियलकोडिंग
क) प्रमाणविचलन
ड) रिडक्शनिझम

26) Tagore's philosophy advocates idealist view through _______.

A) Education for self-reliance

B) Utilitarian aim of education

C) Spiritual attainment

D) Development of scientific temper

टागोरांच्या तत्त्वज्ञानामधून आदर्शवादी दृष्टिकोन .... बाबीवरून प्रगट होतो.

अ) स्वावलंबनासाठी शिक्षण

ब) शिक्षणाचे उपयुक्तावादी ध्येय

क) आध्यात्मिक प्राप्ती

ड) वैज्ञानिक दृष्टिकोनाचा विकास

27) Rousseau expected ________.

A) external discipline

B) internal discipline

C) social discipline

D) discipline through natural consequences

रुसो यांना .... अपेक्षित होती.

अ) बाह्यशिस्त

ब) आंतरिकशिस्त

क) सामाजिकशिस्त

ड) नैसर्गिक परिणामांमधून शिस्त

28) In Right to Education Act 2009 the proposed pupil-teacher ratio is ______.

A) 25:1 B) 35:1

C) 30:1 D) 20:1

शिक्षणहक्क कायदा – 2009 नुसार विद्यार्थी–शिक्षक प्रमाण .... आहे.

अ) 25:1 ब) 35:1

क) 30:1 ड) 20:1

29) Maharashtra government started _______ for promoting women education.

A) Jijamata free education scheme

B) Savitribai Phule Dattak Palak Yojana

C) Indira Gandhi free Vocational Education Scheme

D) Pandita Ramabai Shikshan Yojana

स्त्री शिक्षणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने .... योजना सुरू केली.

अ) जिजामाता मोफत शिक्षण योजना

ब) सावित्रीबाई फुले दत्तक पालक योजना

क) इंदिरा गांधी मोफत व्यवसाय शिक्षण योजना

ड) पंडिता रमाबाई शिक्षण योजना

30) According to Buddhist philosophy, which of the following is NOT the purpose of education?

A) Teaching of religious principles B) Celibacy

C) Assistance in attaining Nirvana D) Restraint

बौद्धतत्त्वज्ञानानुसार पुढीलपैकी कोणते शिक्षणाचे उद्दिष्ट नाही?

अ) धर्मविषयक तत्त्वांची शिकवण ब) ब्रह्मचर्य

क) निर्वाण प्राप्तीस सहाय्य ड) आत्मसंयम

31) The first systematic effort for the in-service training of secondary teachers was initiated with establishment of ________.

A) District Institute of Education and Training

B) Secondary Board of Teacher Education

C) Secondary Teacher Education Program

D) Extension Education Centre

माध्यमिक शिक्षकांच्या सेवांतर्गत प्रशिक्षणाचा पहिला पद्धतशीर प्रयत्न .... स्थापनेमुळे झाला.

अ) जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था

ब) माध्यमिक शिक्षक शिक्षण मंडळ

क) माध्यमिक शिक्षक शिक्षण कार्यक्रम

ड) विस्तार शिक्षण केंद्र

32) Which of the following is the main principle of National Curriculum Framework 2005?

A) Information technology is the soul of education.

B) The perspective of education should be shifted from study based on recitation to creative self- learning.

C) Education must be highly vocationalised.

D) Teaching should be based on models of teaching

राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा 2005 चे प्रमुख सूत्र कोणते?

अ) माहिती तंत्रज्ञान हे शिक्षणाचा आत्मा होय

ब) शिक्षणाचे स्वरूप हे पाठांतरावर आधारित अध्ययनाकडून सृजनशील स्वयं अध्ययनाकडे असावे

क) शिक्षणाचे व्यवसायीकरण होणे अत्यंत आवश्यक आहे

ड) अध्यापन हे अध्यापनाच्या प्रतिमानांवर आधारित असावे

33) _________ was established to discuss the problems of teacher education in Maharashtra.

A) Chattopadhyaya Commission B) Chitra Naik Committee

C) Kunjru Committee D) Yashpal Committee

महाराष्ट्रातील शिक्षक शिक्षणाच्या समस्यांवर चर्चा करण्यासाठी .... ची स्थापना केली.

अ) चटोपाध्याय कमिशन ब) चित्रा नाईक कमिटी

क) कुंझरू कमिटी ड) यशपाल कमिटी

34) The three major components of teacher education are ______.

A) Objectives, teaching methods, evaluation

B) Philosophy, Psychology, Sociology

C) Theoretical basis, school subject teaching methods, practice teaching

D) Practice teaching, internship, micro teaching

शिक्षक शिक्षणाचे तीन प्रमुख घटक .... हे होत.

अ) उद्दिष्टे, अध्यापन पद्धती, मूल्यामापन

ब) तत्त्वज्ञान, मानसशास्त्र, समाजशास्त्र

क) सैद्धांतिक आधार, शालेय विषय अध्यापन पद्धती, सराव अध्यापन

ड) सराव अध्यापन, आंतरवासिता, सूक्ष्म अध्यापन

35) According to the 1986 National Education Policy _________ scheme was launched to provide education for all.

A) Books for all
B) Operation Black board
C) Evaluation
D) Education for all

1986 च्या शैक्षणिकधोरणानुसार .... ही योजना सर्वांसाठी शिक्षण देण्यासाठी सुरू केली.

अ) सर्वांसाठी पुस्तक
ब) खडूफळा मोहीम
क) मूल्यमापन
ड) सर्वांसाठी शिक्षण

36) The basic foundations of physical and mental aspects personality development are laid in the period of ________.

A) Adulthood
B) Childhood
C) Adolescence
D) Infancy

शारीरिक मानसिक व्यक्तिमत्व विकासाची मूलभूत पायाभरणी .... काळात होते.

अ) प्रौढावस्थेच्या
ब) बाल्यावस्थेच्या
क) पौगंडावस्थेच्या
ड) शैशवावस्था

37) The over protected child will display ________.

A) aggressiveness
B) immaturity
C) defensiveness
D) negativism

अतिलाडावलेली मुले .... वृती दर्शवितात.

अ) आक्रमकता
ब) बचावात्मकता
क) अपरिपक्वता
ड) नकारात्मकता

38) Which of the following is not aspect of mental hygiene?

A) Curative
B) Projective
C) Preventive
D) Preservation

मानसिक आरोग्याचा खालीलपैकी कोणता पैलू नाही?

अ) उपचारात्मक
ब) प्रक्षेपित
क) प्रतिबंधात्मक
ड) जतन

39) Two common language imparted to Students with autism usually are delayed language and ________.

A) Fluency B) Echolalia

C) Articulation D) Dumbness

स्वमग्न विद्यार्थ्यांमध्ये सहसा आढळणारे दोन भाषिक दोष म्हणजे उशिरा बोलणे व .... होय.

अ) उच्चारण ब) दुसऱ्यांचे शब्द पुनः उच्चारणे

क) ओघवतेपणा ड) मुकेपणा

40) If you are kinesthetic learner; you learn best by _______.

A) Hearing B) Writing

C) Analyzing D) Doing

जर तुम्ही स्नायूकारक अध्ययनकर्ता असाल तर तुम्ही .... द्वारे उत्तम अध्ययन कराल.

अ) ऐकणे ब) लेखन

क) विश्लेषण ड) कृती

41) For managing virtual communication, teacher makes circles of students, this is a characteristic of ________ social networking site.

A) Facebook B) Twitter

C) Google+ D) Word Press

आभासी संप्रेषण व्यवस्थापित करण्यासाठी शिक्षक हा आपल्या विद्यार्थ्यांचे मंडळ तयार करतो हे .... सामाजिक नेटवर्किंग साईटचे वैशिष्ट्य आहे.

अ) फेसबुक ब) ट्विटर

क) गूगलप्लस ड) वर्डप्रेस

42) Website is a collection of _________.

A) Audio files B) Image files

C) Video Files D) HTML Files

वेबसाईट ही .... फाईलींचे संग्रह असते.

अ) ऑडिओ फायली ब) प्रतिमा फायली

क) व्हिडिओ फायली ड) एचटीएमएल फायली

43) The characteristic of online library is ________.

A) Lower maintenance cost

B) Maximum physical space for storage

C) Less fees

D) Easiness in reading

ऑनलाईन लायब्ररीचे .... वैशिष्ट्य होय.

अ) देखभालीचा कमी खर्च

ब) जमा करण्यासाठी भरपूर जागा

क) कमी फी

ड) सुलभ वाचनासाठी

44) One of the exponent of Behaviour technology is _______.

A) B.F Skinner B) Asubel

C) Bruener D) Herbart

वर्तनवादी तंत्रज्ञानाचा .... एक प्रतिपादक आहे.

अ) बी.एफ. स्किनर ब) असुबेल

क) ब्रुएनर ड) हर्बार्ट

45) "Constructive Education Technology" is termed by ________.

A) Silverman B) David Merril

C) Anderson D) Marilyn Nickson

"रचनात्मक शिक्षण तंत्रज्ञान" असे ....

अ) सिल्व्हरमन ब) डॅविड मेरिल

क) अँडरसन ड) मर्लिन निकसन

46) Message is a _________.

A) Stimulus B) Light

C) Verbal D) Nonverbal

संदेश एक .... आहे.

अ) चेतक ब) प्रकाश

क) व्हर्बल ड) नॉनव्हर्बल

47) The fourth part of educational technology is known as _______.

A) E-Learning
B) Advance organizer
C) Instructional Design
D) System Design

शैक्षणिक तंत्रज्ञानाचा चौथा भाग म्हणून .... ओळखला जातो.

अ) ई–लर्निंग
ब) ॲडव्हान्स आयोजक
क) इन्स्ट्रक्शनल डिझाइन
ड) सिस्टम डिझाइन

48) ______ is an advantage of online survey.

A) Decrease in response rates
B) Maximum reliability
C) Difficult to data gathering
D) Flexibility of design

.... ऑनलाइन सर्वेक्षणाचा फायदा आहे.

अ) प्रतिसाद दरात घट
ब) जास्तीत जास्त विश्वासार्हता
क) डेटा गोळा करणे कठीण
ड) डिझाइनची लवचिकता

49) Assistive technology used in e-learning specifically for ______ type of learners.

A) Slow learners
B) Advance learners
C) Disabled learners
D) Hyperactive learners

ई–लर्निंगमध्ये असिस्टिव्ह तंत्रज्ञान विशेषतः .... करिता वापरले जाते.

अ) संथ अध्यनार्थी
ब) अग्रत अध्यनार्थी
क) अपंग अध्यनार्थी
ड) अतिसक्रिय अध्यनार्थी

50) The advantage of online assessments is not _______.

A) Anywhere
B) All devices
C) Reliable
D) Any time

ऑनलाइन मूल्यांकनाचा .... हा फायदा नाही.

अ) कुठेही
ब) सर्व उपकरणे
क) विश्वासार्ह
ड) कोणत्याही वेळी

⌘⌘⌘

Rough Work

Rough Work